

12

13

O.T.O.

1) ppth. pass. Barthel de
Weydenenthal,

2) ppth. dis - Rula

3) ppth. pass. Matuszewski

13

13

32

Firma:

100. 1000 - 10000

Spis listin codziennych, czasopiem
tychodniowych w Warszawie i

zagranicą: sporządzonech dla II &

Oddziału Sztabu Generalnego Ch. S. Wojsk.

Vom

Bis

19

19

Schrank:

Gefach:

Kurierski 1922

Notatki o sprawach public

~~Barthel~~ - Barthel - de Weyden -
Athal - Barta o sprawie Matu-
skiego Ignacego.

Pism: Przewodniczący

Kurjer Warszawski

Caus

Reforma

Naszedł

Pobliż ^{Wia} (Lubomir).

Wyciąg z dziennika podawczego Oddziału II Sztabu Generalnego

z roku 1922.

Liczba porządkowa aktu: 9293/22

Data otrzymania: 29/3

Od kogo: M.S.Wojsk. O.V. Szt. Gen.

Miejsce skąd akt wpłynął: Warszawa

Liczba aktu nadesłanego: 10572

Data aktu: 17/3

Ilość załączników: plik

Krótką treść sprawy: Rehabilitacja publiczna płk. Barthela de Weydenthala

Barty, ppłk. Matuszewskiego, ppłk. Lisa-Kuli Kurtyny

Przydział /aktu do załatwienia/: Szef - I

Załatwienie wysłano do: Do Szefa Sztab. 22.III.22.

Data wysłania: 29.III

Ilość załączników: plik

za zgodzie naczelnika

23.V.1936

[Signature]

1414/a

183-167/36 4j

~~11/11~~

S.O.T.O. 17.11.11

z roku 1882.

9293/52

Liczba porządkowa aktu: 9293/52

Data otrzymania: 29/3

Od kogo: M.S. Wojsk. O.V. Szl. Gen.

Miejsce skład akt wypłynął: Warszawa

10872

Liczba aktu nadanego: 10872

Data aktu: 17/3

Ilość załączników: 1/1

Krótkie treści spraw: Rehabilitacja publiczna p.k. Bartola de Weydenhala
Barty, p.k. Matuzewskiego, p.k. Lisa-Kula Kurtyny

Przydał /aktu do załatwienia/: Szef - 1

Załatwienie wyano do: Do Szefa Szep. 2.11.11

Data wyznania: 29.III

Ilość załączników: 1/1

~~11/11~~

na ogólnie
29.11.11
36

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
W WARSZAWIE

1921
1414/G.22.

Wyłącznie
dla
registratury

T.

O.V.SZT.GEN. L. 10572 z dn. 17.III.

Sekcja

Przedmiot : Rehabilitacja publiczna płk.p.d.Szt.Gen. BARTHELA de WEYDENTHALA
-BARTY, ppłk.p.d. Szt.Gen.MATUSZEWSKIEGO i ppłk.LISA-KULI Kurty-
ny.

Referent /-/ podpis nieczytelny dn.23/3.

Szef Wydziału /-/ parafa nieczytelna dn.24/3

Szef Sekcji

Szef Departamentu /-/ parafa nieczytelna dn.24/III

: Po zaopiniowaniu, współ-
: pracy, podpisie przesłać:
: do
: /pieczęć wpływu/
: Ministerstwo Spraw Wojsko-
: wych Oddz.II.Szt.
: Informacyjny
: Wpł.dn.24.III. godz..
: Licz. 9293/II. 92..
: Załącz.plik.
: Ref.Szef Szt.Gen.

Przesłać celem współpracy

Do

Oddz.II. Ref.Prasowy

odnośnie sprawy opublikowania w prasie

: Do Szefa Szt.Gen.

: Sprawa decyzji co do ^{wyroku}
: opublikowania w prasie

Pieczęć.

Oddział II.Sztabu Generalnego

wpłynęło dn.29/3.22.L.9293/II. Szef.

: O.T.O. nie może być w
: danym wypadku przeze mnie
: ani też przez żadnych z
: moich podwładnych rozka-
: strzygnięta - gdyż doty-
: czy mojej osoby.

Uprasza się jak najrychlej załatwić

: Wobec powyższego przed-
: stawiam do zasadniczej
: decyzji.

Nie widzę żadnych przeszkód co do ogłoszenia

załączonych wyroków O.T.O.

w prasie

30.III. /-/ Sikorski g.p.

: /-/ Jg.Matuszewski
: ppłk.
: 28.III.22.

: Polecenia dla kancelarii:

: Do eksp. 1,2, i 10 poza-
: łączyć odpowiednio ozna-
: czone akta.

R E F E R A T

Na skutek prośby siostry ś.p. ppłk. p.d. Szt. Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTY, a następnie na rozkaz b. Ministra Spraw W. ś.p. gen. LESNIEWSKIEGO L:224/20/P.B.1. z dnia 29/III.20 r. została do O.T.O. przesłana do rozpatrzenia i wydania orzeczenia sprawa ppłk. p.d. Szt. Gen. MATUSZEWSKIEGO, płk. p.d. Szt. Gen. ś.p. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTY, a w łączności z nimi i płk. ś.p. LISA-KULI KURTYNY.

Ppłk. p.d. Szt. Gen. MATUSZEWSKI jako jedyny żyjący z trzech zainteresowanych i siostra ppłk. BARTY domagają się rehabilitacji publicznej, na zarzut postawiony w/w. trzem of. b. gen. DOWBOR-MUSNICKIEGO, w rozk. Nr. 256 ex 918, że są oni "łotrami, działającymi za cudze / "niemieckie" / pieniądze" - Rozkaz był powtórzony publicznie w prasie / u.p. w "Żołnierzu Polskim" Nr. 54 z 5/VI.19 r. / i dlatego teraz zainteresowani, proszą o publiczną rehabilitację.

Tem sprawę samej były wypadki w dn. 21 i 22 maja 1918 r. t.j. w dniach rozbrajania I Korpusu Polsk. przez Niemców i próbą ze strony w.w. trzech ofic. do utrzymania Korpusu i walki z Niemcami - próbą zresztą nieudaną wskutek złej orientacji i nie wyrobienia czynników miarodajnych.

Po rozpatrzeniu sprawy, wydał O.T.O. na posiedzeniu dnia 25/XI.21 r. orzeczenie za LL: 308/21 Tj. i 291/21 Tj. że :

- 1/ ppłk. p.d. Szt. Gen. MATUSZEWSKI Ignacy i
- 2/ ś.p. ppłk. p.d. Szt. Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL -BARTA Przemysław mogą być oficerami W.P. - z Uzasadnieniem : "zarzuty stawiane tym oficerom przez gen. MUSNICKIEGO, O.T.O. uznają za bezpodstawne i wysoce krzywdzące ".

Sprawa rehabilitacji ś.p. ppłk. LISA-KULI nie była poruszana. wobec powyższego proponuję:

1/ Odpisy orzeczeń O.T.O. przesłać p. Jadwidze BARTHEL de WEYDENTHAL / Aleje 3-go Maja 12 m.9/ i ppłk. p.d. Szt. Gen. gen. MATUSZEWSKIEMU.

2/ Ponieważ kiedyś zarzuty stawione w.w. trzem ofic. były poruszane publicznie więc i teraz po rehabilitacji przesłać krótki szkic i orzeczenie do kilku pism warszawskich i na prowincji / Rzeczpospolita, Kurjer Warszawski, Dziennik Poznański, Czas, Reforma, Naprzód/, z prośbą o opublikowanie.

3/ Wszystkie akta zwrócić jeszcze raz do O.T.O. celem wydania orzeczenia w sprawie ś.p. ppłk. LISA-KULI.-

x 4/ Odpisy orzeczeń O.T.O. przesłać gen. Muśnickiemu i zawiadomić go że wynik dochodzeń będzie ogłoszony w prasie x 1/

1.

Pani Jadwiga BARTHEL de WEYDENTHAL

Warszawa, Aleje 3 Maja 12 m.9

W załączeniu przesyłam Pani odpis orzeczenia Oficerskiego Trybunału Orzekającego w sprawie stawianych bratu Pani ś.p. ppłk. p.d. Szt. Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysławowi przez b. Dcę I Korpusu Polskiego gen. DOWBOR MUSNICKIEGO zarzutów, x z tem, że wynik dochodzeń będzie odpowiednio ogłoszony w prasie x 1/.

1 zał.

1/ x - - - - - x dopisano chemicznym ołówkiem.

Ppłk.p.d.Szt.Gen. MATUSZEWSKI Ignacy

Szef Oddz.II.Szt.Gen.M.S.Wojsk.

W załączeniu przesyłam Panu Ppułkownikowi odpis orzeczenia O.T.O. w sprawie stawianych Mu zarzutów przez b.Dcę I.K.P. gen.DOWBOR MUSNICKIEGO x z tem, że wynik dochodzeń będzie odpowiednio ogłoszony w prasie. Podobne orzeczenie zostało wydane przez P.T.O. w sprawie ś.p.płk. BARTHLA o czem zawiadamiam jego rodzinę.

Zwracam się równocześnie do O.T.O. o rozpatrzenie sprawy ś.p.płk. LISA-KULI celem wydania orzeczenia odnośnie do również i jemu stawianych zarzutów przez gen.Muśnickiego. x 1/

1 aut.

3 - 9 /włącznie /.

Proszę o umieszczenie w formie nieoficjalnej notatki wyniku poruszanej kiedyś w prasie sprawy zarzutów postawionych ś.p. płk.p.d.Szt.Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysławowi i ppłk.p.d.Szt.Gen.MATUSZEWSKIEMU Ignacemu przez b.Dcę I.korpusu Pol. gen. DOWBOR-MUSNICKIEGO.

Tę sprawę i postawienia przez gen.M. w.w. oficerom zarzutów były wypadki w dniach 21 i 22 maja 1919 r. t.j. w dniach rozgrywania I.Korp.Pol. przez Niemców. Wyżej wymienieni oficerowie nie zgadzając się z decyzją gen.M. na poddanie jedynej ówczesnej zbrojnej jednostki wojskowej polskiej, chcieli porwać I.Korpusu do walki z Niemcami x która to x 1/ próba jednak nie udała się z powodu biernego stanowiska poszczególnych oddziałów I.K.P.

Wówczas gen.DOWBOR-MUSNICKI w rozkazie Nr.256 z 18. /który był następnie cytowany i różnie komentowany w prasie/, nazwał w.w.ofic. "łotrami, działającymi za cudze pieniądze".

W.w. Ofic. czując się pokrzywdzonymi w wysokim stopniu stawianym zarzutem zdrady, próbowali dochodzić swoich praw i honoru, w sposób przepisany kodeksem honorowym, na to jednak gen.M. nie zgodził się.

Sprawa ponownie wszczęta na prośbę ppłk.MATUSZEWSKIEGO i spadkobierców nazwiska BARTHEL de WEYDENTHAL zakończyła się obecnie wydaniem przez Oficerski Trybunał Orzekający orzeczenia, że ppłk.p.d.Szt.Gen. MATUSZEWSKI Ignacy i ś.p. płk.p.d.Szt.Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysław mogą być oficerami Wojska Polskiego zaś zarzuty stawiane tym oficerom przez gen.MUSNICKIEGO, uznał O.T.O. za bezpodstawne i wysoce krzywdzące.

Otrzymują: Redakcja "Rzeczpospolita"
 " " "Kurjera Warszawskiego"
 " " "Dziennika Poznańskiego"
 " " "Czasu "
 " " "Reformy"
 " " "Naprzód"
 " " "Polskiej Siły Zbrojnej"

Oficerski Trybunał Orzekający

Zwracam akta L.291/tj. i 308/Tj. w sprawie płk.p.d.Szt.Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysława i ppłk.p.d.Szt.Gen.MATUSZEWSKI Ignacego z tem, że w ścisłej łączności z temi sprawami i rehabili-

5
tacja w.w. oficerów, pozostaje sprawa rehabilitacji ś.p. ppłk. LISA-KULI
Leopolda i że wobec zrehabilitowania dwóch pierwszych oficerów, a
także wobec tego, że jedyny z żyjących zainteresowany ppłk. MATUSZEWSKI
prosi o rehabilitację nie tylko swoją, ale także i dwóch ś.p. kolegów
należałoby rozpatrzyć i sprawę ś.p. ppłk. KULI.

Plik zał.

11.

Gen.br. w rezerwie

Józef Dowbór Muśnicki
przez D.O.K. Poznań

Przesyłam do wiadomości odpis orzeczeń O.T.O. w sprawie
ppłk. Barthla i ppłk. p.d. Szt. Gen. MATUSZEWSKIEGO. Ponieważ sprawa
zarzutów czynionych tym oficerom weszła swego czasu na łamy prasy
rehabilitacja ich nastąpi również drogą opublikowania w prasie
wyniku dochodzeń. x 1/

2 zał.

*Przeznaczam
6/2 1486
[Signature]*

- Odpisy:
- "Kujawski Warszawski"
 - "Dziennik Pommerski"
 - "Gazet"
 - "Kujawy"
 - "Najwyż"
 - "Polskiej Sily Brojnej"

1/ x - - - - - x dopisano chemicznym ołówkiem

Oficerki Trybunał Orzekający

Wzrostem 1.521/tj. i 308/tj. w sprawie ppłk. p.d. Szt. Gen.
BARTHLA DE WEYDENTHAL-BARTA Przemysław i ppłk. p.d. Szt. Gen. MATUSZEWSKI
30 Ica 1930 z tem, że w sprawie dochodzącej z temi sprawami i korbali-

Offis a notatek pisanych wrogami
ciowkim chemiznym. Prawdopodobnie
pisane albo przez referenta sprawy
pntk. Bitneta lub sekretarza nji.
Tobiaszowa.

ditury w manuskryptach protokółnych zostały
wypisane przy pomocy wariu w słowach
nie ludzycy myśliwozi. Tem uwagi w
redykcjach przy technice zostały artione porównanie

23/2 1936. S. Stawarski pntk.

Wniosek na orzeczenie w sprawie
ppłk.p.d.Szt.Gen. MATUSZEWSKIEGO Ignacego

W n i o s e k

Ppłk.p.d.Sz.Gen. Matuszewski Ignacy może być oficerem W.P.

Uzasadnienie 1/ Po ścisłym zbadaniu sprawy O.T.O. przyszedł do bezwzględnego przekonania, iż działalność ppłk.Matusz. nietylko nie szkodziła formowaniu W.P. na Wschodzie, lecz owszem pod każdym względem nacechowana była pełną poświęcenia ofiarną pracą w tym kierunku.

2/ Gorące umiłowanie Ojczyzny bije w oczy z każdego szczegółu tej pracy.

3/ Udział w zamachu na Gen.D.M. jest konsekwencją tego patriotyzmu i głębokiego przekonania że 1/ umowa z Niemcami Gen.D.M. jest hańbą dla żołnierza polskiego, ~~o~~śmiesznością dla organizacji Pol.Sił Zbrojnej i zgubną dla sprawy wyzwolenia Ojczyzny. 2 - że Gen.D.M. nie dotrzymał przyrzeczenia, aby w razie zamiaru Niemców rozbrojenia korpusu - cofnął się za Dniepr, ewentualnie przyjęcie czynnej walki z Niemcami. 3-że z chwilą zwolnienia I korpusu z przysięgi przez Radę Regenc. i podpisania umowy z Niemcami przez gen.D.M., - ten ostatni przestaje być kompetentnym D-cą - gdyż równa się to z kapitulacją, bez wyzyskania wszelkich środków oporu, aż do zbrojnego wystąpienia. 4-że po podpisaniu umowy Gen.Muśn. z Niemcami, stał się on D-cą podporządkowanym komendzie niemieckiej, a więc wrogiej Polsce, - rozkazodawstwo więc jego wobec oficerów, którzy Niemcom nie przysięgali i uważali ich za wrogów upadło i nie było dla oficerów korpusu obowiązującym.

5 - wreszcie, że pułk.Bart. jako delegat gen.Rydz.Smigł., a więc i Komendanta Piłsudskiego działał i miał prawo działać w mystrukcyj¹⁾ władzy Polskiej, która dla ppłk.Matusz była jedynie miarodajną

6/ O.T.O. stwierdził, że po zamachu ppłk. Matuszewski nie uciekł przed sądem, lecz wyjechał po odczekaniu w swoim mieszkaniu w Bobrujsku 24 godzin i po zameldowaniu tego oczekiwania oficerowi inspekcyjnemu Korpusu.

Zważywszy wyżej przytoczone motywa i biorąc pod uwagę okoliczności w jakich zamach nastąpił, uznał O.T.O. ppułkown. Matusz. wolnym od wszelkich zarzutów postawionych przez Gen. D.M. tak w rozkazie do Korpusu L.256, jako też i w depeszy do Pana Min. M.S. Wojsk. z Poznania z d. 10/3.1920 L.45, a honor jego obywatelski i żołnierski za całkowicie oczyszczony i zrehabilitowany.

1) prawdopodobnie - „w myśl instrukcyj.”

Wniosek na orzeczenie w sprawie
pułkown. BARTHEL de WEYDENTHAL /BARTY/ Przemysław

Pułk. Bart. Przemysław może być oficerem W.P.

Uzasadnienie 1/ Zbadawszy sprawę S.P. pułk. Bart. O.T.O. stwierdza, że tenże działał ściśle w duchu instrukcji, które dostał od Główn. Komen. P.O.W. ówczesnego pułk. Rydza-Smigłego.

2/ Gorące umiłowanie Ojczyzny i sprawy form. W.P. cechują każdy krok pułk. Bart.

3/ Zamach przedsięwzięty w zgodności z za[s]adniczą myślą i duchem otrzymanych zgóry instrukcyj i w celu : 1/ przeszkodzenia pohańbienia imienia żołnierza Polskiego 2/ zniwelowania szkód dla sprawy Ojczyzny w razie zrealizowania umowy gen. D.M. z Niemcami. 3/ Zmuszenie gen. D.M. przez taki krok do wykonania przyrzeczenia cofnięcia się za Dniepr i objęcie w tym wypadku nanowo komendy nad korpusem dla czynnej walki z Niemcami.

4/ Po nieudanych zamach. pułk Bart oddał się do dyspozycji Gen. D.M. i z rozkazu jego zakomunikow. przez adjutanta Generała pułk. Bart. ten ostatni wyjechał, a więc nie uciekał "jak tchórz" co mu zarzuca Gen. D.M. w rozkazie do korp. L. 256.

5/ Wszystkie czyny pułk. Barty pełne poświęcenia i ofiary, zakończone bohaterską i piękną śmiercią na polu chwały za Ojczyznę, aż nadto jaszkrawo uwydatniają moralną sylwetkę tego rycerza patrioty.

Wobec wyżej przytoczonych motywów uznał O.T.O. pułk Bart. wolnym od wszelkich stawianych mu zarzutów w rozkazie Gen. D.M. L. 256, a jego świętą i bohaterską pamięć całkowicie oczyszczoną i zrehabilitowaną.

Sprawa nr 1 m 2 B. V. 1936

Sprawa nr 1 m 2 B. V. 1936

Oddzielne pismo do P.M. M.S.W.

Rozpatrując sprawę ś.p. pułk.Bart. Przemysława i ppłk.p.d.Szt.Gen. Matuszewskiego Ignacego i ombyślając sposób ich załatwienia na posiedze-
niu w d.25/XI 21 r. O.T.O. narazie zaprojektował uchwalić wniosek i
dość obszernie uzasadnienie referenta. Jednak po dyskusji i głębszem
zastanowieniu się pierwotny zamiar uległ zmianie, na co wszyscy obecni
członkowie nie wyjmując i referenta, zgodzili się jednogłośnie i bez
zastrzeżeń. Przyczyną do takiej decyzji i wydania orzeczenia z bardzo
krótkim i bez obszerniejszych i głębszych pisemnych definicyj uzasad-
nienia był charak[ter] sprawy bardzo drażliwej, a nader skomplikowanej,
a wymagającej jak najszybszej i pełnej rehabilitacji z potworzonych
bezprzykładnym w brutalności wyrazów oficjalnym rozkazem, ogłoszonym
nawet w prasie. O.T.O. ze względów zrozumiałych nie chciał tej smutnej
sprawy poruszać w całokształcie i nie uznał za możliwe podsuwać P.Gene-
rałowi ²⁾ przez siebie załatwienia jej konsekwencyj swoją
uchwałą, uważając, iż tak w podaniu ppłk.Matusz, jako i w prośbie siostry
ś.p.Pułk.Bart. petenci tak niedwuznacznie domagają się zadość uczynie-
nia, iż O.T.O. zwracając na to uwagę P.Generała mógł być posądzony o
nietakt.

Dziś wobec rozkazu P.Generała O.T.O. czuje się uprawnionym prócz
przedłożenia P.Generałowi zmienionej redakcji uzasadnień wspomnianych
orzeczeń wypowiedzieć co następuje : 1/ Jakkolwiek podstawę rozkazu
Gen.D.M. L.256 można zrozumieć wobec prowokacyj niemieckich względem
Korpusu, wobec nieorjentowania się Generała w sytuacji politycznej i
nieświadomości uczuć i narodowego charakteru Polaków swoich podkomend-
nych, a co zatem idzie i wątpliwości co do osób zaczepionych rozkazem
L.256, - to jednak ton brutalnej polemiki w oficjalnym rozkazie, musi
być uznany za potwarz a treść nie oparta nawet na pozorach dowodów
bezwzględnie nosi cechy oszczerstwa.

2/ O.T.O. zmuszony jest podkreślić, że jednym z powodów pierwszej redakcji orze[cze]ń w tych sprawach była nie możliwość załatwienia ich obustronnie gdyż gen.D.M. nie uznaje dekretów uprawnionej władzy Polskiej i nie ^{może} dla siebie zobowiązując^e odpowiadać na zapytania Kom.Sledczej O.T.O.

3/ Jeśli każdy oficer idąc w głąb Gen.D.M. będzie w ten sposób traktować najwyższą instytucję strzegącą honoru i czci oficerskiej praca tej instytucji stanie się niemożliwą i nie potrzebną a co gorzej O.T.O. orzekający będzie narażony i bezbrojny przeciw podobnych wystąpieni.

Wobec tego O.T.O. stawia wniosek o pociągnięciu do odpowiedzialności Gen.D.M. za nie uznawanie praw Rz.Pos.Polsk. i za nie wykonanie uprawnionych rozporządzeń Jej Rządu.

4/ Sprawy ś.p. ppłk.Lisa-Kuli, jako nie przekazanej O.T.O. definitywnie nie załatwił, chociaż jest ona w ścisłej łączności ze sprawami Pułk Bart. i ppłk.Matuszewskiego, a święta i czysta pamięć tego naszego bohatera narodowego nie mniej gwałtownie domaga się oczyszczenia i rehabilitacji na co O.T.O. pozwala sobie zwrócić uwagę Pana Generała.

Sprawa Lisa-Kuli
23.V.1936
S. Jankowski

- 1) nie zrozumiałe słowo
- 2) słowo nie daje się odczytać „premytowanego” - (?)
prawdopodobnie miało być: przygotowanego lub
premytowanego.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
Oficerski Trybunał Orzekający

L.308/21.Tj.

Oficerski Trybunał Orzekający, powołany Dekretem Naczelnego Wodza z dnia 25.IX.1919 r. na posiedzeniu dnia 25 Listopada 1921 r. pod przewodnictwem gen.ppor.STRZELECKIEGO Zygmunta, przy współudziale członków : gen.ppor.WITKOWSKIEGO Stefana, gen.ppor.ŻABCZYŃSKIEGO Aleksandra, płk.BITNERA Ryszarda, płk.DZIERŻANOWSKIEGO Kazimierza, płk.KAMPRADA Kazimierza, ppłk.DUDREWICZA Jerzego, ppłk.STABLEWSKIEGO Erazma, ppłk.BAYERA Michała, mjr.CHEŁMIŃSKIEGO Henryka Jana, mjr.ŻURAKOWSKIEGO Romualda, mjr.JAKOWSKIEGO Kazimierza, oraz jako sekretarza mjr. TOBIASIEWICZA Władysława wydał, w sprawie ppłk.p.d.szt.gen.MATUSZEWSKIEGO Ignacego następujące

o r z e c z e n i e :

Ppłk.p.d.szt.gen.MATUSZEWSKI Ignacy może być oficerem Wojska Polskiego.

U z a s a d n i e n i e :

Zarzuty, stawiane ppłk.MATUSZEWSKIEMU przez gen.Muśnickiego, Oficerski Trybunał Orzekający uznał za bezpodstawne i wysoce krzywdzące.

Zastępca Przewodniczącego O.T.O.
/-/ Strzelecki
generał pporucznik

Sekretarz O.T.O.
/-/ TOBIASIEWICZ
major

C z ł o n k o w i e :

/-/ Dzierżanowski płk.	/-/ Witkowski gen.ppor.
/-/ Inż.Jakowski mjr.	/-/ Bajer ppłk.
/-/ Zabczyński gen.ppor.	/-/ Kamprad płk.
/-/ K.Chełmiński mjr.	/-/ R.Bitner płk.
/-/ Stablewski ppłk.	/-/ Dudrewicz ppłk.
	/-/ Zurakowski mjr.

Orzeczenie potwierdzam:
Minister Spraw Wojskowych
/-/ Sosnkowski
Generał-Porucznik

Warszawa, dnia 30 listopada 1921r

Sprawa Bitnera 23. X. 1936

Morawski

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
Oficerski Trybunał Orzekający

O d p i s

L: 291/21.Tj.

Oficerski Trybunał Orzekający powołany Dekretem Naczelnego Wodza z dnia 25/IX.1919 r. na posiedzeniu dnia 25 listopada 1921 r. pod przewodnictwem gen.ppor.STRZELECKIEGO Zygmunta, przy współudziale członków : gen.ppor.WITKOWSKIEGO Stefana, gen.ppor.ŻABCZYNSKIEGO Aleksandra, płk.BITNERA Ryszarda, płk.DZIERŻANOWSKIEGO Kazimierza, płk.KAMPRADA Kazimierza, ppłk.DUDREWICZA Jerzego, ppłk.STABLEWSKIEGO Erazma, ppłk.BAYERA Michała, mjr.CHEŁMIKIEGO Henryka Jana, mjr.ŻURAKOWSKIEGO Romualda, mjr.JAKOWSKIEGO Kazimierza, oraz jako sekretarza mjr.TOBIASIEWICZA Władysława, wydał w sprawie ś.p. b.płk.II.Korpusu Polskiego BARTHLA de WEYDENTHAL-BARTY Przemysława następujące

o r z e c z e n i e :

S.p. płk.II.Korp.Pol.BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysław może być oficerem Wojska Polskiego.

U z a s a d n i e n i e :

Zarzuty stawiane płk.BARTHLOWI przez gen.Muśnickiego, Oficerski Trybunał Orzekający uznał za bezpodstawne i wysoce krzywdzące.

Zastępca Przewodniczącego O.T.O.
/-/ Strzelecki
Generał pporucznik

Sekretarz O.T.O.
/-/ Tobiasiewicz
major

C z ł o n k o w i e :

/-/ Dzierżanowski płk.	/-/ Witkowski gen.ppor.
/-/ inż.Jakowski mjr.	/-/ Bajer ppłk.
/-/ Zabczyński gen.ppor.	/-/ Kamprad płk.
/-/ Chełmicki mjr.	/-/ R.Bitner płk.
/-/ Stablewski ppłk.	/-/ Zurakowski mjr.
	/-/ Dudrewicz ppłk.

Orzeczenie potwierdzam:
Minister Spraw Wojskowych
/-/ Sosnkowski
generał porucznik

Warszawa, dnia 30. listopada 1921 r.

Sprawa T.j. 291/21 1936
Morawski

P R O T O K Ó Ł

spisany dnia 16/2.1921 z rozkazu M.S.Wojsk. N.T.146/20 z 5.XI.1921^{x)} z gen. broni Józefem Dowbór-Muśnickim, który po zaznaceniu go z przedmiotem przesłuchania oświadcza :

Kwestje o które mam być pytany i o których miałbym zeznawać, są rzeczami honoru i sumienia. W sprawach takich będę zeznawać jedynie przed sądem, którybym ja sam wyznaczył ze składu korpusu, bo wypadki, które wówczas miały miejsce a obecnie są przedmiotem dochodzeń, zaszły na terenie okupowanym i wśród korpusu, na czele którego ja stałem, albo przed sądem wybranym z całego grona oficerów, lub wyznaczonym przez Sejm, jeżeli Sejm zdecydowałby, że sprawy honoru mogą być sądzone przez Sąd naznaczony.^{** d)}

Jestem w zasadzie zdania, że kpt. Matuszewski podlega jedynie Sądowi polowemu, którybym sam wyznaczył a jeżelilibym się zgodził jak to wyżej wspomniałem zeznawać przed Sądem honorowym wyznaczonym przez Sejm, lub wybranym przez ogół oficerów, to ustępstwo to zrobiłbym, by nie utrudniać działalności Państwa. Z tego powodu żadnych oświadczeń w tej sprawie obecnie nie składam.

p. p. p.

/-/ J. DOWBÓR-MUŚNICKI
Generał broni W.W.

Zakończono z uwagą, że na pierwszej stronie po słowie "Sejm" dodano na boku słowa : "jeżeli Sejm zdecydowałby, że sprawy honorowe mogą być sądzone przez Sąd naznaczony", oraz, że gen. br. Dowbór Muśnicki żąda wypłacenia dyet i ofiaruje takowe na fundusz inwalidów.

/-/ Bielski płk.
i Szef Sądu

*Sprawozdanie um. 20/1 1921
Sformułowane*

x) Omyłka rzeczowa w oryginale - ma być - 1920r.
d) Wstawka napisana i podpisana w terminowaniu przez gen. Dowbór-Muśnickiego na marginesie.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
ODDZIAŁ VI. PRAWNY SZTABU

Nr. T.146/20

Warszawa, dnia 5. XI. 1920.

Ś c i ś l e p o u f n e !

Sprawa Oficerskiego
Trybunału Orzekającego

We wszelkich pismach w tej
sprawie należy powołać po-
wyższy numer oraz zaopatrzyć
kopertę dopiskiem :

"Sprawa Oficerskiego Try-
bunału Orzekającego" do rąk
własnych Szefa lub Zastępcy
Szefa Oddziału.

[Pieczęć wpływa :]

" SAD WOJSKOWY
Okręgu Generalnego Poznań
Nadeszło 16/2.1921 godz..
L.95/21.pouf.załącz..."

Do

Pana Szefa Sądu Wojsk.O.G.

w P o z n a n i u

Rozkazem Ministra Spraw Wojskowych została Oficerskie-
mu Trybunałowi Orzekającemu przekazana sprawa przeciwko ppłk.
Sztabu Generaln. M a t u s z e w s k i e m u Ignacemu wszczęta
na skutek telegraficznego doniesienia Gen. Broni Dowbora-Muśnic-
kiego następującej treści:

" Rozkazem M.S.Wojsk. Nr.102 ogłoszonym Dz:Rozk.Nr.6 do
Komisji Formacji Polskich na wschodzie orderów Virtuti milita-
ri naznaczony jest między innymi mjr.Matuszewski.Wobec tego, że
podkpt.obecnie mjr. Matuszewski działalnością swoją szkodził
formacjom polskim na wschodzie i brał czynny udział w wywołaniu
odkrytego rokoszu przeciwko swojej władzy, za co został oddany
pod Sąd polowy, od którego ratował się ucieczką, ja jako były
dowódca I-go Korpusu Polskiego, dla którego sprawiedliwa ocena
byłych moich oficerów i żołnierzy jest nader ważna proszę o
wyznaczenie innego oficera, któryby miał prawo na zaufanie ofi-
cerów Korpusu. Nieoczekiwany pomimo mojej wiedzy mjra Matuszew-
skiego dla oceny działalności oficerów, zostających do końca

./.

wiernymi obowiązkom żołnierskim, wywołało ogromne oburzenie wśród byłych oficerów I. Korpusu.

Podpis :

Dowbor-Muśnicki
gen. broni."

Uprasza się o administracyjne przesłuchanie gen. broni Dowbora-Muśnickiego na treść zarzutów zawartych w powyższym oświadczeniu oraz o zakomunikowanie zeznań ppłk. Matuszewskiego, które w odpisie załącza się w celu oświadczenia się gen. broni Dowbora Muśnickiego.

Ze sprawą przeciwko ppłk. ~~Szt.~~ Gen. Matuszewskiemu połączone zostały dochodzenia wszczęte na rozkaz Ministra Spr. Wojsk. dn. 1. marca b. r. na skutek podania Jadwigi Barthel de Weydenthal, w którym to podaniu pani Weydenthal wniosła prośbę rozpatrzenie zarzutów postawionych przez gen. broni Dowbora Muśnickiego jej bratu ś. p. płk. Przemysławowi Barthel de Weydenthal w rozkazie do Korpusu Nr. 256 z dn. 1 czerwca 1918 r. oraz prośbę o publiczne oczyszczenie czci brata w razie stwierdzenia bezpodstawności zarzutów. W rozkazie wymienionym zarzucił gen. Dowbor-Muśnicki, że "płk. Bartha oświadczył mu, że był awansowany na pułkownika rozkazem gen. Osińskiego, co okazało się nieprawdą" i że "tak on, jak i współdziałający z nim kpt. Kortyna i podkpt. Matuszewski okłamując go "byli nie Polakami, a Łotrami działającymi za czyjeś pieniądze".

Uprasza się przeto o przesłuchanie gen. broni Dowbora-Muśnickiego na okoliczność na jakich podstawach oparte były zarzuty przeciwko płk. Przemysławowi Barthel de Weydenthal, działającemu pod pseudonimem Barty skierowane, zawarte w wymienionym rozkazie oraz celem szczegółowego podania w jakich okolicznościach nastąpiła ucieczka płk. Barty i towarzyszy, którą rzekomo ratowali się przed odpowiedzialnością przed Sądem polowym.

Zr. Zast. Szefa Oddziału

/-/ podpis nieczytelny

SAD WOJSKOWY
Okręgu Generaln. w Poznaniu

Poznań, dnia 16. lutego 1921 r.

L.dz. 95/21.pf.

Do

Ministerstwa Spraw Wojskowych, Oddz. VI. Sztabu

w Warszawie

Przedkładam wraz z protokołem spisany z Gen. br. Dowbor
Muśnickim. -

1 zał.

Szef Sądu :

/-/ Rulski
pułk. K. S.

sprawdzono
23/2 1436 R. Rulski

Generał Podporucznik
Edward RYDZ-SMIGŁY
Dowódca Grupy Op.i l.Dyw.Leg.

Dnia 14.III.1920 r.

Poczta polowa 27

Stwierdzam, że ś.p. ppułkownik Przemysław Barthel de Weydenthal w r.1918 został przezemnie, jako Głównego Komendanta P.O.W. wysłany do wschodnich formacji polskich /korpusy I, II i III/ wraz z innymi byłymi oficerami legjonowymi, jak ś.p. ppułkownik Lis-Kula, kpt.Szt.Gen.Tadeusz Schätzel, kpt.Szt.Gen. Beck. Cel: nawiązanie łączności z polskimi wschodnimi formacjami, ustalenie wspólnej wojskowej i politycznej akcji z frontem zwróconym przeciw mocarstwom centralnym, t.j. Niemcom i Austrii.

Z całą odpowiedzialnością stwierdzam, że ś.p. ppułkownik Barthel de Weydenthal działał w tym tylko duchu i myśli.

/-/ SMIGŁY -RYDZ
Generał Ppor.

sprawdzony 23/2 1956.
Edward Rydz-Smigły

O. V. St. Gen. All Works

№ 10572

2 Dec 17. III. 1922

i Lodyny.

O.V. SZT.
GEN.

Depart. Licz. 10572 z dn. 17 / III.

Sekcja

Poprzednie akta doty-
czące w tej sprawie.

Licz.

Licz.

Licz.

Pilne — Telegram.

Przedmiot:

Rehabilitacja publiczna płk.p.d.Szt.Gen.
BARTHELA de WEYDENTHALA-BARTY, ppłk.p.d.
Szt.Gen.MATUSZEWSKIEGO i ppłk.LISA-KULI
Kurtyny.-

Akta pomocnicze
(podobne lub identyczne)

Licz.

Licz.

Licz.

Referent: *Do oceny por.* dn. 23 / 3.

Szef Wydziału: *gjm* dn. 24 / 3.

Szef Sekcji: dn. /

Szef Departamentu: *dy* dn. 24 / III.

Po zaopiniowaniu, współpracy, podpisie, prze-
słać:

Do		Ref.
MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH		
Oddz. II Szt. Informacyjnej		
Wpł. dn. 29. / III	godz.	Ref.
Licz. 92937- / 92		
Załącz. <i>pep</i>		

Przesłać celem:

zaopiniowania, współpracy, podpisu

Do

Oddz II
ref prasowy
odnośnie sprawy
opublikowania w prasie
Szef II Sztabu Generalnego
Wpł. dn. 29/3-22. L. 92937/II

Do Szefa Szt. Gen.

*Sprawa decyzji w do opubliko-
wania w prasie wyromi O.T.O. —
nie mieć w domyśle wyjątku pro-*

Polecenia dla kancelarii: Do eksp. 1,2 i 10)
pozażyciu odpowiednio oznaczone akta.

*nie am tu przy redykcji
z nich jedynym do wystopynia
F. ady dostaję mojej osoby.
nieko wyznaję przeda-
dom do wiadomości decyzji
Szefostwa Szt. Gen.*

Zezwam:

Wice minister

Zezwalam:

Miister

Pesłano czystopisów sztuk:

„ odpisów

Tem samem załączono akt Licz. 287 m 22.

Przepisał

Porównał

Odesłał

Po wysłaniu czystopisu pozostaje:

Z wpływów sztuk: z opinii sztuk:

Razem prócz kosztu sztuk:

Przedłożyć ponownie referentowi:

dnia /

dnia /

dnia /

Dn. godz.

Dn. godz.

Dn. godz.

Dn. godz.

Dn. godz.

Dn. godz.

R E F E R A T .

Na skutek prośby siostry ś.p.ppłka p.d.Szt.Gen.BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTY, a następnie na rozkaz b.Ministra Spraw W. ś.p.gen.LESNIIEWSKIEGO L:224/20/P.B.l. z dnia 29/III.20 r. została do O.T.O. przesłana do rozpatrzenia i wydania orzeczenia sprawa ppłka p.d.Szt.Gen.MATUSZEWSKIEGO, płka p.d.Szt.Gen.ś.p. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTY, a w łączności z niemi i płk.ś.p. LISA-KULI KURTYNY.

Ppłk.p.d.Szt.Gen.MATUSZEWSKI jako jedyny żyjący z trzech zainteresowanych i siostrą ppłk.BARTY domagają się rehabilitacji publicznej, na zarzut postawiony w/w. trzem of.b.gen. DOWBOR-MUSNICKIEGO, w rozk.Nr.256 ex 918., że są oni "łotrami, działającymi za cudze /"niemieckie"/ pieniądze". - Rozkaz był powtórzony publicznie w prasie /u.p. w "Żołnierzu Polskim" Nr. 54 z 5/VI. 19 r./ i dlatego teraz zainteresowani, proszą o publiczną rehabilitację.

Tłem sprawy samej były wypadki w dn.21 i 22 maja 1918 r. t.j. w dniach rozbrajania I Korpusu Polak.przez Niemców i próba ze strony w.w. trzech ofic. do utrzymania Korpusu i walki z Niemcami - próbą zresztą nieudaną wskutek złej orientacji i niewyrobienia czynników miarodajnych.

Po rozpatrzeniu sprawy, wydał O.T.O. na posiedzen dnia 25/XI. 21 r. orzeczenie na LL: 308/21.Tj. i 291/21.Tj.ze:

- 1/ ppłk.p.d.Szt.Gen.MATUSZEWSKI Ignacy i
- 2/ ś.p.ppłk.p.d.Szt.Gen.BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTPrzemysław mogą być oficerami W.P. - w Uzasadnieniu: "zarzuty stawiane tym oficerom przez gen.MUSNICKIEGO, O.T.O. uzn za bezpodstawne i wysoce krzywdzące".-

Sprawa rehabilitacji ś.p. ppłka LISA-KULI nie była poruszana. Wobec powyższego proponuję:

1/ Odpisy orzeczeń O.T.O. przesłać p.Jadwidze BARTHEL de WEYDENTHAL /Aleje 3-go Maja 12 m.9./ i ppłk. p.d.Szt.Gen. gen. MATUSZEWSKIEMU.-

2/ Ponieważ kiedyś zarzuty stawione w.w. trzem ofic. były poruszone publicznie więc i teraz po rehabilitacji przesłać krótki szkic i orzeczenie do kilku pism warszawskich i na prowincji/Rzeczpospolita, Kurjer Warszawski, Dziennik Poznański, Czas, Reforma, Naprzód/, z prośbą o opublikowanie.

3/ Wszystkie akta zwrócić jeszcze raz do O.T.O. celem wydania orzeczenia w sprawie ś.p. ppłk. LISA-KULI..

W odpowiedzi na list z O.T.O. pisał gen. Musnicki nam i raziadomac go ze wyniki dochodzenia

*Wziednie
cytowania
w prasie*

Pani Jadwiga BARTHEL de WEYDENTHAL

Warszawa, Alje 3 Maja 12 m.9.

W załączeniu przesyłam Pani odpis orzeczenia Oficerskiego Trybunału Orzekającego w sprawie stawianych bratu Pani, ś.p. płk. p.d. Szt. Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysławowi przez b. Dcę I. Korpusu Polskiego gen. DOWBOR MUSNICKIEGO zarzutów.

z tem ze wyniki dochodzenia bedzie odpowiednio cytowany w prasie.

1 zał.

2.

Płk. p.d. Szt. Gen. MATUSZEWSKI Ignacy

Szef Oddz. II. Szt. Gen. M. S. Wojsk.

W załączeniu przesyłam Panu Ppułkownikowi odpis orzeczenia O.T.O. w sprawie stawianych Mu zarzutów przez b. Dcę I. K. P. gen. DOWBOR MUSNICKIEGO.

z tem ze wyniki dochodzenia bedzie odpowiednio cytowany w prasie.

1 zał.

3. - 9. /włącznie/.

Proszę o umieszczenie w formie nieoficjalnej notatki wyniku poruszanej kiedyś w prasie sprawy zarzutów postawionych ś.p. płk. p.d. Szt. Gen. BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysławowi i płk. p.d. Szt. Gen. MATUSZEWSKIEMU Ignacemu przez b. Dcę I. Korpusu Pol. gen. DOWBOR MUSNICKIEGO.

Tłem sprawy i postawienia przez gen. M. w.w. oficerom zarzutów były wypadki w dniach 21 i 22 maja 1919 r. t.j. w dniach rozbrajania I. Korpusu Pol. przez Niemców. Wyżej wymienieni oficerowie nie zgadzając się z decyzją gen. M. na poddanie jedynej ówczesnej zbrojnej jednostki wojskowej polskiej, chcieli porwać I. Korpus do walki z Niemcami. *(któremu to)* Póroba ~~ta~~ jednak nie udała się z powodu biernego stanowiska poszczególnych oddziałów I. K. P.

Wówczas gen. DOWBOR-MUSNICKI w rozkazie Nr. 256 z 18

*Wziednie
cytowania
w prasie
gen. Musnicki*

/który był następnie cytowany i różnie komentowany w prasie/,
nazwał w.w. ofic. "łotrami, działającymi za cudze pieniądze".

Nazpróżną w.w. ofic. czując się pokrzywdzonymi w wysokim
stopniu stawianym zarzutem zdrady, próbowali dochodzić swoich
praw i honoru, w sposób przepisany kodeksem honorowym, na to jed-
nak gen.M. nie zgodził się.

Sprawa ponownie wszczęta na prośbę ppłka MATUSZEWSKIEGO i
spadkobierców nazwiska BARTHEL de WEYDENTHAL zakończyła się obec-
nie wydaniem przez Oficerski Trybunał Orzekający orzeczenia, że
ppłk.p.d.Szt.Gen.MATUSZEWSKI Ignacy i ś.p.ppłk.p.d.Szt.Gen.BARTHEL
de WEYDENTHAL-BARTA Przemysław mogą być oficerami Wojska Polskiego
zaś zarzuty stawiane tym oficerom przez gen.MUSNICKIEGO, uznał
O.T.O. za bezpodstawne i wysoce krzywdzące.

Otrzymują: Redakcja "Rzeczpospolitej"
"Kurjera Warszawskiego"
"Dziennika Poznańskiego"
"Czasu"
"Reformy"
"Naprzód"
"Polskiej Siły Zbrojnej"

10.

Oficerski Trybunał Orzekający.

Zwracam akta L:291/Tj. i 308/Tj. w sprawie płk.p.d.Szt.Gen.
BARTHEL de WEYDENTHAL-BARTA Przemysława i ppłk.p.d.Szt.Gen.
MATUSZEWSKIEGO Ignacego z tem, że w ścisłej łączności z temi
sprawami i rehabilitacją w.w.oficerów, pozostaje sprawa re-
habilitacji ś.p.ppłk.LISA-KULI Leopolda, i że wobec zrehabi-
litowania dwóch pierwszych oficerów, a także wobec tego, że
jeden z żyjących zainteresowanych ppłk.MATUSZEWSKI prosi o
rehabilitację nie tylko swoją, ale także i dwóch ś.p.kolegów
naależyoby rozpatrzyć i sprawę ś.p.ppłk.KULI.

Plik zał.

*Pracowników my-
niowych tym ofice-
rom wesła swego
oraz na tamy prasy
rehabilitacyjną ich
następcy również
drogą opubliko-
wania w prasie
wzmiata dochodzą*

*M.
Gen br w rezerwie
Józef Dowobór - Musnicki
przez DOK Pórnan
Przesyłam do wiadomości
odpis orzecni O.T.O. w sprawie
płka Bartela i ppłka pod...*